

УДК 338

Пельчер М.В., Малюта Л.Я.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Pel'cher M., Maliuta L.

FEATURES OF COST MANAGEMENT SYSTEM AT THE ENTERPRISE

Дослідження процесу виробництва на підприємствах в усіх його проявах, його закономірностей і тенденцій є головною проблемою науки і практики. Основною складовою дослідження виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємства є його витрати, оскільки виробництво починається саме з витрат, а вже потім, як похідні від них, розглядаються питання організації управління і одержання ключових результатів.

На даний момент часу практика доводить, що керівництво підприємством в цілому неможливе без чітко сформованої системи управління витратами.

Метою написання даних тез є дослідження особливостей формування ефективної системи управління витратами на підприємстві. Оскільки величина витрат є важливим фактором оцінки ефективного його функціонування, а також здійснює безпосередній вплив на формування фінансової звітності будь-якої організації.

Як відомо, проблема управління витратами стосується кожного підприємства. Якщо при переході до ринкових відносин більшість підприємств намагались досягти підвищення рентабельності завдяки підвищенню відпускних цін на продукцію, то сьогодні, в умовах трансформаційних змін та жорсткої конкуренції у всіх галузях економіки, ці можливості різко скорочуються [1].

На даний час економіка України потребує інтенсивної роботи з удосконалення системи управління витратами на підприємствах усіх форм власності. Це зумовлено виникненням таких причин:

- основна роль у зміцненні і розвитку економічного потенціалу країни належить первинній ланці національної економіки – підприємству;
- собівартість характеризує витрати конкретних підприємств на виробництво і реалізацію продукції та розкриває економічний механізм відшкодування витрат з виручки від реалізації даного товару;
- собівартість визначається суттєвим впливом на економічний потенціал країни, його зміни у перспективі та зростання ефективності виробництва [3].

Як свідчить практика, щоб зміцнити своє становище на ринку, кожна фірма, насамперед, використовує нецінові фактори, тобто прагне покращити якість продукції, забезпечити високе сервісне обслуговування, надати додаткові послуги тощо. Ефективно сформована система управління витратами підприємства дозволяє знижувати ціни на його продукцію і цим самим допомагає зайняти йому провідне місце на ринку.

Раціональне використання усіх наявних видів ресурсів яскраво відображається на ефективності функціонування підприємства. Тому кожна організація зацікавлена в тому, щоб створити ефективну систему управління витратами.

Основними перевагами системи управління витратами є:

1. Виробництво конкурентноспроможної продукції за рахунок зменшення цін при зниженні витрат.
2. Доступ до якісної та достовірної інформації про собівартість окремих видів продукції та її стан на ринку у порівнянні з аналогічними товарами інших виробників.

3. Проведення аналізу діяльності кожного підрозділу підприємства, з точки зору фінансового забезпечення.

4. Прийняття дієвих управлінських рішень у даній сфері, тощо.

Дослідивши термін «управління витратами» ми зробили висновок, що це процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами згідно відомих класифікаційних ознак, за місцями їх виникнення та носіями, при постійному контролі й стимулюванні їх зменшення.

Процес управління витратами допомагає вирішити безліч завдань, зокрема, визначає та врегульовує ціни, оцінює ефективність виробництва і підприємства в цілому, забезпечує режим економії, а за рахунок цього – збільшує прибуток [2].

На величину витрат впливає низка чинників. Наприклад, унаслідок зниження чи збільшення одних витрат, інші також зменшуються чи збільшуються. Таким чином, якщо підвищується технічний рівень виробництва, удосконалюється організація виробництва та праці, то знижуються витрати на придбання сировини, матеріалів, на заробітну плату працівників. Для того, щоб зменшити витрати на сировину і матеріали необхідно зменшити норми їх використання, скоротити відходи у процесі виробництва та застосовувати можливості та механізми їх повторного використання.

Досить часто керівники прагнуть мінімізувати витрати, що своєю чергою впливає на якість готової продукції. Тому, необхідно, на перше місце ставити не їх мінімізацію, а економію та максимізацію віддачі від ефективного використання усіх ресурсів підприємства.

Підсумовуючи вищевикладене, можемо сказати, що неможливо переоцінити важливість системи управління витратами. Якщо керівник обґрунтовано зможе зменшити рівень витрат, при цьому не знижуючи якість продукції, то йому вдасться вивести підприємство на бажаний рівень прибутку. Та організація, де управління витратами здійснюється успішно та ефективно, показує швидку реакцію на зміни в зовнішньому середовищі, якісне обслуговування, високу мотивацію працівників тощо.

Список використаних джерел:

1. Жовнірова М.В. Удосконалення системи управління витратами на підприємствах / М.В. Жовнірова // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 19.2. – С. 126–132.
2. Крушельницька О. В. Удосконалення системи управління витратами на підприємствах / О. В. Крушельницька // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 1. – С. 125 – 129.
3. Малюта Л.Я. Управління витратами : конспект лекцій / Л.Я Малюта . – Тернопіль: ТНТУ, 2008 – 124с.